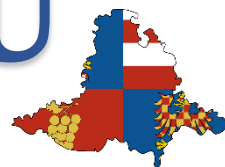

Monitoring EU

OBSAH

Aktuality z EU

Zprávy
z evropských
institucí

Zprávy činnosti
Zastoupení
regionu

Kalendář

Aktuality z EU

Česká republika uspěla v řízení před Soudním dvorem Evropské unie ve sporu o zhruba 55 milionů korun. Soud 7. září **zrušil rozhodnutí Evropské komise z roku 2015**, podle kterého muselo Česko vrátit dotaci 2,123.199 eur (cca 55 milionů Kč). Důvodem vrácení dotace bylo údajně chybné vyplacení peněz vinařům ze zemědělských fondů na ochranu vinic před zvěří a ptactvem. Soudní dvůr zrušil nejen rozsudek tribunálu, ale i samotné rozhodnutí Evropské komise a ČR tedy dostane uvedené peníze zpět.

Ve **švédských parlamentních volbách**, které se konaly 9. září, těsně **zvítězil vládnoucí středolevý blok**, který po sečtení volebních obvodů získal 40,6 procenta hlasů. Opoziční středopravé alianci dalo hlas 40,3 procenta voličů. Krajně pravicoví Švédští demokraté posílili, ale ne tak výrazně, jak se na základě předvolebních průzkumů očekávalo. Strana získala 17,6 procenta hlasů. **Účast ve volbách byla jako tradičně ve Švédsku vysoká**, k volebním urnám přišlo 84,4 procenta oprávněných voličů.

Česká republika využije pro financování dopravních staveb v příštích šesti letech **až 82 miliard korun z úvěru od Evropské investiční banky (EIB)**. Peníze mají nahradit snižující se zdroje financí na dopravní stavby, zveřejnilo 11. září ministerstvo dopravy. Podmínky úvěru jsou podle ministerstva

výhodnější než v případě běžných půjček. Úvěr je nutný, protože v příštích letech se budou podle předpokladů resortu postupně **snižovat dostupné zdroje financování dopravních staveb**. Očekává se zejména pokles peněz z evropských fondů, které jsou v současnosti klíčovým zdrojem financování. Peníze z EIB by měly směřovat především **na stavbu a modernizaci silniční i železniční infrastruktury**. V budoucnu chce podle materiálu ministerstvo využít peněz z EIB i na modernizaci vozového parku na železnici. Stát totiž v příštích letech plánuje do vlaků investovat až 29 miliard korun.

Vlády zemí Evropské unie nedodržují unijní limity pro kvalitu ovzduší, které jsou už tak slabší než doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO). Uvedli to 11. září auditoři Evropského účetního dvora. Unie přitom chce několik členských zemí **pohnat před soud právě kvůli neschopnosti prosazovat zákony o kvalitě ovzduší**. Respirační choroby v důsledku znečištění ovzduší jsou každoročně příčinou asi 400.000 předčasných úmrtí. Kvůli čistotě ovzduší vlády dávají do zdravotnictví stovky miliard eur. "Tyto významné lidské a ekonomické ztráty se dosud nepromítly do adekvátních kroků po celé Unii," varují auditoři. Zdůraznili také, že za většinu předčasných úmrtí **může oxid dusičitý a přízemní ozon**. Ohroženi jsou zejména lidé ve městech. Podle údajů EU z 28 členských zemí jich emisní normy neplní 23. Unie na zprávu reagovala prohlášením, že zintenzivňuje opatření směřující ke snížení znečištění a poukázala na to, že v některých oblastech nastal pokrok.

Spojené státy a Evropská unie doufají, že se jim do listopadu **podaří dosáhnout dohody o uvolnění některých technických překážek vzájemného obchodu**. Po setkání s evropskou komisařkou pro obchod Cecilíí Malmströmovou to 12. září řekl americký obchodní zmocněnec Robert Lighthizer. Jednání mezi obchodními vyjednáváči bylo první od července, kdy americký prezident Donald Trump upustil od hrozeb, že zavede cla na dovoz aut z EU.

Vídeň chce s Bratislavou vytvořit společný hospodářský region. Podle názoru rakouských politiků je pro obě metropole, vzdálené od sebe pouhých 60 kilometrů, lepší spolupracovat než si vzájemně konkurovat. Na setkání hospodářských představitelů obou měst v Bratislavě, které se konalo 12. září, tuto myšlenku **prosazoval prezident vídeňské hospodářské komory Walter Ruck.** Užší spolupráce se tak nabízí a mohla by vyústit v **takzvanou win-win situaci**, tedy prospět oběma stranám, vyplynulo ze studie, kterou představil Mario Holzner z Vídeňského institutu pro mezinárodní ekonomická srovnání (WIIW).

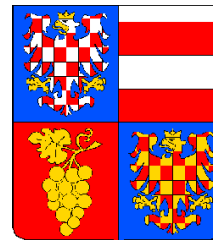
Zprávy z evropských institucí

Dne 10.-13.září se konalo **plenární zasedání Evropského parlamentu (EP).** Evropský parlament během zasedání jasnou většinou **přijal doporučení, aby Evropská komise zahájila proti Maďarsku řízení kvůli vážnému ohrožení hodnot Evropské unie.** Pro tento krok hlasovalo 448 zákonodárců, 197 bylo proti. Maďarský premiér Viktor Orbán také na půdě EP všechny výtky o porušování demokracie, právního státu a základních práv odmítl. Europoslanci podle něj chtějí potrestat Maďary za to, že nevolili opoziční socialisty a že nejsou svolní svou vlast přeměnit v "zemi přistěhovalců". V rozpravě ale Orbán čelil i výtkám z údajného zneužívání peněz z unijních fondů ve prospěch svých přátel a z korupce. Evropský parlament také v **prvním čtení schválil kontroverzní směrnici, která má majitelům autorských práv poskytnout nárok na podíl z využití jejich děl internetovými giganty,** jako je Google, YouTube či Facebook. Právě těm připadá rozhodující část příjmů z internetové reklamy. Média a vydavatelé si od změn slibují, že dostanou zapláceno za svou práci, zatímco odpůrci změny se obávají příliš velkého otřesu a omezení svobody na internetu. Europoslanci také diskutovali o **dvojí kvalitě výrobků na unijním trhu.** Plénum podpořilo zprávu o této problematice, kterou připravila česká europoslankyně **Olga Sehnalová.** Zpráva zmiňuje opatření, která mají zabránit tomu, co považuje za klamání spotřebitelů v některých evropských zemích. Poslanci chtějí, aby měli spotřebitelé správné a srozumitelné informace. Parlament požaduje, aby Evropská komise zajistila právní nástroje pro spotřebitele proti dvojí kvalitě výrobků, a vyzývá proto Komisi, aby takové praktiky přidala do „blacklistu“ v příloze směrnice o nekalých obchodních praktikách.

V Evropském parlamentu také 12. září dopoledne **přednesl zprávu o stavu Evropské unie předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker.** Ve svém projevu navrhl, aby internetové firmy jako Google nebo Facebook měly mít v EU **povinnost do hodiny smazat ze svých platform teroristickou propagandu** společně s možností rozšířit pravomoci vznikajícího Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) tak, aby se mohl zabývat teroristickou problematikou. "Musíme být schopni stíhat teroristy i přes hranice. Terorismus hranice neuznává," řekl Juncker. Nová opatření podle něj umožní také efektivněji zasahovat proti praní špinavých peněz. Součástí návrhu je také jasná definice toho, co to vlastně teroristický obsah je. Jde například o výzvy k páčání teroristických útoků či dokonce návody na to, jak jej podniknout, ale také propagace aktivit teroristické skupiny. Juncker také ve svém projevu zmínil, že **vnější hranice Evropské unie potřebují efektivnější ochranu.** Komise proto podle něj navrhuje k roku 2020 **navýšit počty příslušníků Evropské pobřežní a pohraniční stráže na 10.000 lidí.** Juncker také upozornil, že členské země se stále neshodly na tom, jak solidárně v migrační krizi spolupracovat. Bez takové domluvy podle něj ale není možné udržet schengenský prostor volného pohybu. Juncker také navrhl posílení mandátu příslušných unijních agentur jako je Evropský podpůrný a azylový úřad (EASO) tak, aby byly efektivnější při vyřizování žádostí o azyl. Úřad by měl dokázat lépe pomáhat členským zemím, při řešení žádostí. Juncker oznámil i záměr změnit pravidla pro návraty těch, kdo s žádostí neuspějí tak, aby vracení bylo rychlejší. Juncker také oznámil zásadní změnu způsobu, jakým členské země rozhodují o klíčových otázkách v oblastech, jako je zahraniční politika či daně. Místo nynějšího jednomyslného rozhodování členských zemí **navrhl v určitých otázkách přechod k rozhodování kvalifikovanou většinou,** kdy by část států mohla být se svým názorem přehlasována. Komise následně zveřejnila dokument, podle kterého vyzvala šéfy států a vlád unijního bloku, aby o věci rozhodli nejpozději na summitu v rumunském Sibiu 9. května příštího roku. Umožnit by měli ministrům kvalifikovanou většinou rozhodovat o postoji EU k otázkám lidských práv na mezinárodních fórech, o uvalování sankcí a o rozhodnutích týkajících se civilních misí v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky.

Zprávy z činnosti Zastoupení regionu

Dne 10. září proběhla v prostorách Evropského výboru regionů konzultace zúčastněných stran k stanovisku ohledně **vytvoření vesmírného programu Unie a zřízení Agentury Evropské unie pro vesmírný program**. Právě tato nová agentura byla během konzultace vyhodnocena jako nežádoucí, jelikož jedna agentura již existuje a není zcela jasné, jaké výhody má přinést paralelní fungování dvou agentur. Diskutována byla také důležitost zviditelnění vesmírného sektoru a propagace jeho využití.

Dne 11. září se Zastoupení zúčastnilo **konference o budoucnosti evropských digitálních inovací**, s cílem demonstrovat **důležitost digitalizace v dnešním světě** a poukázat na to, že Evropa má potenciál hrát klíčovou roli v digitálním sektoru. Kromě prezentace nejnovějších projektů v digitálním průmyslu byly v rámci několika panelů vedeny diskuse na téma vzdělávání se zaměřením na digitální inovace, budoucnosti digitálních platforem či „deep tech“ inovací.

Dále patřilo 11. září také tématu **kreativní Evropy**. Při konzultaci v Evropském výboru regionů k vypracovávání stanoviska k nové evropské agendě pro kulturu byla blíže konzultována stanoviska kulturních organizací a dalších zainteresovaných účastníků. Po úvodu zpravodaje Jánose Ádáma Karácsonyho následovaly příspěvky zúčastněných stran, které obsahovaly celou šíři témat. Zmiňovaná byla **digitalizace jako jeden z klíčových cílů v této oblasti**, kulturní dědictví jako platforma pro nové zážitky nebo nutnost využívat sociální inovace. Zmíněna byla také nezbytnost chránění svobody projevu nebo pojednání o tom, že kultura se dnes stává stále více hybridní, a proto je velmi nutná spolupráce mezi sektory.

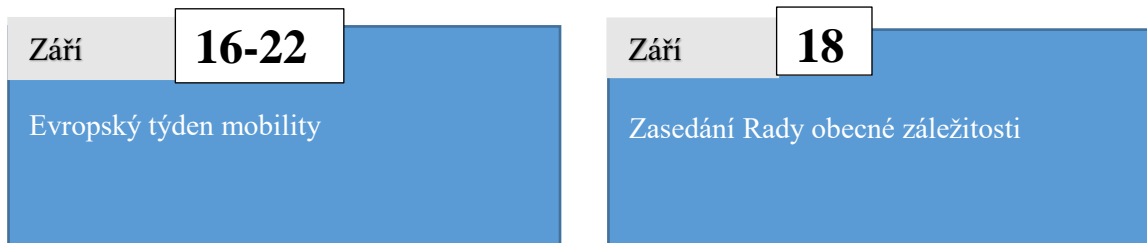
Ve středu 12. září se konaly **tři konzultace v Evropském výboru regionů**. První konzultace se týkala problematiky přeshraničního mechanismu, který by měl řešit **problémy příhraničních regionů a usnadňovat jim jejich spolupráci s regiony na opačné straně hranice**. Debatovalo se zde zejména o tom, jakým způsobem má být chápána dobrovolnost přistoupení k mechanismu a v rámci jakých projektů by mohl být mechanismus využit. Druhá konzultace se zaměřovala na návrh Komise **Nařízení o společných ustanoveních**. Toto nařízení je mj. extrémně důležité v rámci financování regionů a lokálních komunit. Za problematické body návrhu bylo označeno ustanovení o spolufinancování některých projektů a také kritérium vzdálenosti 25 km od hranic pro účast v programu přeshraniční spolupráce. Důraz byl kladen také na **posílení principu partnerství**. Poslední konzultace byla k návrhu Komise o **Evropském sociálním fondu plus**, jenž by se měl stát hlavním finančním nástrojem EU ke zlepšení mobility pracovníků, možností zaměstnávání, posílení sociální soudržnosti a zvýšení konkurenceschopnosti napříč Evropou pro období 2021-2027. Diskutovalo se zejména o zavedení některých nových nástrojů (např. model přímého řízení), navázání Evropského semestru na ESF+ či zjednodušujících opatření, která jsou (nejen) ze strany regionů velmi žádoucí.

Ve středu 12. září se Zastoupení zúčastnilo **informačního dne k nové iniciativě Startup Europe pro růst**. V první části programu bylo z různých úhlů pohledu detailněji představeno členy Evropské komise téma „Startup Europe for Growth and Innovation Radar“ (ICT-33-2019). Po zodpovězení otázek, které účastníci setkání v průběhu posílali vystupujícím přes twitter, následovala krátká prezentace přítomných projektů – opět formou promítání prostřednictvím twitter účtu na plátno. Poté proběhly ústní prezentace více než 20 projektů napříč Evropou, zástupce České republiky byla paní **Alena Fričová z agentury CzechInvest**, která prezentovala informace o jejich systému podpory start-upů. Poslední částí programu bylo moderované párování projektů.

Ve čtvrtek 13. září **proběhlo setkání pracovní skupiny Zdraví sítě ERRIN**. Setkání se zúčastnili zástupci několika generálních ředitelství (DG) Evropské komise (DG výzkum a inovace, DG zdraví a bezpečnost potravin a DG komunikace), kteří představili aktuálně **předkládané návrhy k probíhajícím či nadcházejícím iniciativám a projektům**, které se budou dotýkat také oblasti zdraví. Velká část prezentace byla věnována otázkám zdraví v rámci aktuálně předkládaného návrhu k Evropskému sociálnímu fondu plus. V závěru setkání proběhla krátká interní diskuze ohledně organizace události, kterou hodlá síť ERRIN pořádat. Účastníci setkání byli vyzváni k zapojení se do organizace této akce a k zasílání návrhů a připomínek k jejímu obsahu.

Dne 13. září proběhl v prostorách Evropského výboru regionů briefing k **databázi spuštěné platformou Interreg Europe**. Jednak za účelem prezentace této databáze, jejímž cílem je poskytnout regionům efektivní způsob, jak vyhledávat ukázky osvědčených postupů, které byly vyhodnoceny jako úspěšné, a kterými se mohou regiony **inspirovat v rámci svých vlastních projektů**. Během prezentace byla představena samotná databáze a její funkce, dále bylo prezentováno několik projektů, které právě mezi tyto osvědčené postupy/příklady patří.

Kalendář

Vybrané akce v Bruselu

- 18. září Setkání partnerů ze sítě ERRIN k EU Design Day
Transformace veřejného sektoru
- 19. září Vývoj obnovitelné energie a právní předpisy EU v oblasti přírody
- 20. září Občané a obce: budování udržitelnosti prostřednictvím spolupráce
Zážitková ekonomika: osobní a udržitelný přístup ke kulturnímu dědictví

Zdroje využívané pro Monitoring EU:

www.euroskop.cz; www.euractiv.cz/com; www.ihned.cz; <https://ec.europa.eu/czech-republic/>,
<http://www.europarl.europa.eu/portal/cs>